VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
Lauri Luukkonen

7.11.2023

**Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle**

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi yritysten tuloverotusta Euroopassa koskevasta kehyksestä
U 64/2023 vp

## Direktiiviehdotuksen osalta on tarkoituksenmukaista odottaa kokemuksia kansainvälisistä veromuutoksista

Lausuntona verojaostossa käsiteltävänä olevaan u-kirjelmään ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi yritysten tuloverotusta Euroopassa koskevasta kehyksestä (BEFIT-direktiiviehdotus), esitän Verohallinnon puolesta kunnioittaen seuraavaa.

BEFIT-ehdotus merkitsisi täysin uudenlaisen verojärjestelmän käyttöönottoa EU-alueella toimivien suurten konsernien osalta. Ehdotuksessa on kyse valtavan kokoluokan kansainvälisen verotuksen uudistuksesta, joka aiheuttaisi u-kirjelmässä kuvatulla tavalla Verohallinnolle huomattavaa määrää työtä järjestelmän käyttöönottamiseksi sekä jatkossa sovellettaessa järjestelmää käytännössä.

Direktiiviehdotuksen ajoitus ja implementoinnin määräaika ovat erittäin haastavia otettaessa huomioon, että kansainvälisesti on käynnissä useita merkittäviä ja laajakantoisia yritysverotuksen veropohjaa koskevia hankkeita. Verohallinto pitää perusteltuna valtioneuvoston kantaa siitä, että olisi pyrittävä varmistamaan, että yrityksille ja Verohallinnolle jää riittävästi aikaa varautua ehdotettuun sääntelyyn ja pyrittävä ottamaan huomioon erityisesti globaalin minimiveron soveltamisesta syntyvät kokemukset järjestelmän toimivuudesta.

Edelleen u-kirjelmän mukaan valtioneuvosto pitää muutenkin tärkeänä, ettei sääntely aiheuta kohtuutonta hallinnollista rasitusta verovelvollisille tai Verohallinnolle. Verohallinto pitää tätä kantaa perusteltuna. Verohallinto näkee, että tilanteessa, jossa kansainvälinen yritysverojärjestelmä on jo valmiiksi suurten uudistusten kohteena, tulisikin pidättäytyä uusista ehdotuksista, kunnes jo aiemmin valmistelussa olleet uudet verojärjestelmät on otettu käyttöön ja niistä on saatu kokemuksia. Erityisesti BEFIT-direktiiviehdotus hakee synergiaetuja kansainvälisten konsernien vähimmäisverotuksesta (pilari II) ja asiaa on tarkoituksenmukaista tarkastella aidosti vasta kun kokemuksia minimiverotuksesta on saatu.

Ehdotuksen päällimmäinen tavoite on yksinkertaistaa konsernien verotusta EU:ssa. Jatkossa vaikuttaisi kuitenkin siltä, että paikoitellen konsernit joutuisivat soveltamaan kolmea verojärjestelmää: suurten konsernien minimiverojärjestelmää, BEFIT:iä ja kansallista yhteisöverotusta. Erityisesti kansallisen yhteisöverotuksen ja BEFIT:in välille tulisi myös rakentaa säännöt siitä, kuinka eri järjestelmien välillä liikutaan, koska on myös mahdol-

lista palata tietyissä tilanteissa BEFIT-järjestelmästä kansallisen verotuksen piiriin. U-kirjelmässäkin kuvatusti ehdotus monimutkaistaisi verojärjestelmää kokonaisuudessaan. Verohallinto näkee, ettei esitys saavuta tavoitettaan yksinkertaistaa verotusta.

U-kirjelmässä tuodaan esiin, että on suhtauduttava varauksellisesti siihen, vähentääkö ehdotettu järjestelmä yritysten ja veroviranomaisen hallinnollista taakkaa komission arvioimalla tavalla. Verohallinto korostaa, että uusi verojärjestelmä lisäisi työmäärää Verohallinnossa huomattavasti. Joka tapauksessa joudutaan edelleen ylläpitämään myös kansallista verojärjestelmää, jonka päälle uutena luotaisiin BEFIT-järjestelmä. Osaamistarve kansallisen verojärjestelmän yksityiskohtien osalta säilyy siis edelleen, minkä lisäksi monimutkaistuva verojärjestelmä vaatisi myös täysin uudenlaista osaamista ja työvoimaa tämän uuden järjestelmän ylläpitoon. Osaamistarve tulisi uudistuksen myötä kasvamaan merkittävästi. Esityksen tavoitteet yksinkertaistaa ja luoda säästöjä pitkällä aikavälillä eivät vaikuta toteutuvan.

Ehdotuksen yksityiskohdissa on huomattava määrä työstettävää niin aineellisten verosääntöjen kuin menettelyjenkin osalta. Tältä osin Verohallinto nostaa erityisesti seuraavat asiat esiin:

- Verohallinto huomauttaa, että ehdotetut menettelyt vaikuttavat erittäin työläiltä ja erittäin kiireisiltä aikatauluiltaan. Verohallinto korostaa erityisesti BEFIT-tietoilmoituksen oikeellisuudesta ja valvonnasta vastaavan BEFIT-tiimin osalta yksityiskohtiin tulisi kiinnittää vielä merkittävästi huomiota. Yksi tällainen yksityiskohta on, että BEFIT-tiimin erimielisyystilanteessa kiistoja ratkottaisiin yksinkertaisella äänten enemmistöllä ja äänivalta perustuisi kussakin valtiossa asuinpaikkaansa pitävien ko. konsernin konserniyksiköiden liikevaihtoon. Kuten U-kirjelmässä tuodaan esiin, tämä malli voi olla Suomen kaltaisen pienen jäsenvaltion näkökulmasta epäedullinen.

- Ehdotuksen soveltamisalaa tulisi vielä myös tarkastella. Ehdotuksen mukaan ns. BEFIT-ryhmän syntymisedellytyksenä on, että konsernissa emoyhtiöllä olisi vähintään 75 % omistusosuus toisesta yhtiöstä. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että vaikka jokin EU-alueella toimiva yhtiö kuuluisi kirjanpidolliseen konserniin, se ei välttämättä kuuluisi BEFIT-sääntelyn soveltamisen piiriin, jos omistusosuus jäisi alle 75 %. Tältä osin syntyy ero esimerkiksi minimiverosääntelyyn, jossa sovelletaan 50 % määräysvaltaa minimiverotuksen piiriin kuulumisessa. Syitä sille, miksi on päädytty 75 % omistusosuuteen BEFIT-sääntelyssä tulisikin avata vielä sekä selvittää, olisiko perusteltua soveltaa yhtenäisiä rajoja eri sääntelyjen osalta omistusosuuksien / määräysvallan osalta.

- Verohallinto pitää myös perusteltuna valtioneuvoston kantaa siitä, että Verohallinnon verovalvonnan resursseja tulee voida kohdistaa joustavasti ja tarkoituksenmukaisella tavalla viitaten ehdotettuun siirtohinnoittelun riskienhallinnan liikennevalomalliin.

Lauri Luukkonen
Johtava asiantuntija